

LEIÐBEININGAR UM STÖRF ALMANNAVARNANEFNDA

Leiðbeiningar þessar eru unnar í samvinnu Sambands íslenskra sveitarfélaga og almannavarnadeildar ríkislögreglustjóra og er þeim ætlað að veita almannavarnanefndum sveitarfélaga leiðbeinandi starfsramma.

1. Almennavarnanefndir

a. Skipun í nefndir og starfsmenn

- Í hverju sveitarfélagi starfar almannavarnanefnd sem sveitarstjórn skipar og ákveður sveitarstjórnin fjölda nefndarmanna.
- Sveitarstjórn skal skipa í almannavarnanefnd samkvæmt ákvæði sveitarstjórnarlaga um fastanefndir sveitarstjórna eftir sveitarstjórnarkosningar. Skipunartími er 4 ár nema annað sé ákveðið í samþykktum um stjórn viðkomandi sveitarfélags. Senda skal almannavarnadeild ríkislögreglustjóra upplýsingar um skipan nefndarinnar.
- Almennavarnanefnd skal skipuð fulltrúum úr sveitarstjórn og þeim fulltrúum sveitarstjórna sem í starfi sínu sinna verkefnum í þágu öryggis hins almenna borgara. Einnig skal lögreglustjóri þess umdæmis sem sveitarfélagið er í sitja í nefndinni, sbr. 1. mgr. 9. gr. laga nr. 82/2008 um almannavarnir.
- Almennavarnanefnd kýs sér sjálf formann, varaformann og ritara.
- Sveitarstjórnir geta ákveðið að fulltrúar viðbragðsaðila sem ekki eiga kjörna fulltrúa í nefndinni eigi áheyrnarfulltrúa. Áheyrnarfulltrúar hafa málfrelsi og tillögurétt.
- Sé starfsmaður ráðinn sérstaklega til almannavarnanefndar stendur viðkomandi sveitarfélag, eða eftir atvikum sveitarfélög, straum af kostnaði við störf hans en jafnframt getur fyrirkomulagið verið þannig að störf í þágu nefndarinnar og seta í henni séu hluti af starfsskyldum starfsmanns sem sinnir jafnframt öðrum verkefnum fyrir sveitarfélagið eða eitt af þeim sveitarfélögum sem standa sameiginlega að nefnd.

b. Hlutverk almannavarnanefnda

- Almennavarnanefndir móta stefnu og skipuleggja starf sitt að almannavörnum í héraði í samræmi við lög um almannavarnir. Jafnframt skal tekið mið af stefnu stjórnvalda í almannavarna- og öryggismálum á grundvelli 3. gr. laga um almannavarnir.¹
- Sveitarfélög og stofnanir á þeirra vegum skulu, í samráði við ríkislögreglustjóra, og lögreglustjóra, kanna áfallaþol í umdæmi sínu. Almennavarnanefndir vinna jafnframt að gerð hættumats og viðbragðsáætlana, í samvinnu við ríkislögreglustjóra og lögreglustjóra í viðkomandi umdæmi.
- Þegar almannavarnarástand ríkir starfar aðgerðarstjórn í héraði samkvæmt 3. kafla þessara leiðbeininga.
- Almennavarnanefndir skulu endurskoða hættumat og framkvæma prófanir á viðbragðsáætlunum í samvinnu við ríkislögreglustjóra, sbr. það sem að framan greinir.
- Almennavarnanefndir tilnefna a.m.k. einn fulltrúa í aðgerðastjórn, sjá nánar 3. lið leiðbeininga þessara. Hlutverk þess fulltrúa er að upplýsa almannavarnanefnd um störf aðgerðastjórnar.

c. Samstarf sveitarfélaga

¹ http://www.innanrikisraduneyti.is/media/blai_bordinn/Almannavarnastefna.pdf

- Sveitarstjórnnum er heimilt að vinna saman að gerð viðbragðsáætlunar, semja um gagnkvæma aðstoð eða koma á fót sameiginlegri almannavarnanefnd. Sameining almannavarnanefnda eða samstarf þeirra er háð staðfestingu ráðherra, sbr. 3. mgr. 9. gr. laga um almannavarnir.
- Æskilegt er að almannavarnanefndir fundi reglulega með nefndum aðliggjandi sveitarfélaga. Það er ekki síst mikilvægt þegar um er að ræða sömu hættur í tveimur eða fleiri aðliggjandi sveitarfélögum.
- Ríkislögreglustjóri hefur yfirumsjón þegar almannavarnanefndir tveggja eða fleiri sveitarfélaga gera viðbragðsáætlun.

d. Nefndafundir og fundargerðir

- Formaður almannavarnanefndar skal boða til funda, eigi sjaldnar en tvisvar á ári. Annan að vori og hinn að hausti og skal senda nefndarmönnum fundarboð með dagskrá með hæfilegum fyrirvara.
- Fundi skal halda oftar ef formaður telur það nauðsynlegt eða ef meirihluti nefndarmanna óskar eftir því.
- Halda skal fundargerðarbók og skulu afrit samþykktra fundargerða send almannavarnadeild ríkislögreglustjóra eigi síðar en tveimur vikum eftir fundi. Almannavarnadeild staðfestir móttöku á fundargerð og birtir á vef sínum.

2. Hlutverk almannavarnadeildar ríkislögreglustjóra

- Ríkislögreglustjóri hefur eftirlit með almannavörnum sveitarfélags og með gerð hættumats í samráði við almannavarnanefndir.
- Almannavarnadeild veitir ráðgjöf vegna starfa almannavarnanefnda og fundar með þeim þegar þörf þykir.
- Almannavarnadeild fer yfir fundargerðir almannavarnanefnda efnislega og bregst við erindum sem beint er til hennar á eins fljótt og auðið er.
- Fulltrúar almannavarnadeildarinnar eru helstu ráðgjafar og samstarfsaðilar í verkefnum sem almannavarnanefndum er falið samkvæmt lögum.
- Fulltrúar almannavarnadeildar skulu hafa samráð við almannavarnanefndir sveitarfélaga við gerð sérstakra viðbragðsáætlana á þeirra svæði.

3. Aðgerða- og vettvangsstjórn

- Fjallað er um aðgerða- og vettvangsstjórn í 11. gr. laga um almannavarnir. Almannavarnanefnd skal tilnefna a.m.k. einn fulltrúa í aðgerðastjórn, sbr. lið 1.b. í leiðbeiningum þessum.
- Stjórn aðgerða í héraði, þegar almannavarnaástand ríkir, er í höndum lögreglustjóra í viðkomandi lögregluumdæmi. Hann situr í aðgerðastjórn ásamt fulltrúa almannavarnanefndar, fulltrúa Slysavarnafélagsins Landsbjargar, fulltrúa Rauða kross Íslands, hlutaðeigandi viðbragðsaðila, sbr. viðbragðsáætlun, svo og öðrum hlutaðeigandi aðilum sem tengjast aðgerðum hverju sinni.
- Aðgerðastjórn starfar í samvinnu við samhæfingar- og stjórnstöð. Í stjórn aðgerða felst m.a. skipulag björgunar- og hjálparstarfa vegna hættu eða tjóns sem getur eða hefur skapast og að stýra neyðaraðgerðum í samvinnu við samhæfingar- og stjórnstöð.
- Lögreglustjóri tilnefnir vettvangsstjóra er fari með stjórn og samhæfingu á vettvangi.

4. Kostnaður

- Kostnaður vegna verkefna sveitarfélaga á grundvelli laga um almannavarnir greiðist af sveitarfélögum, sbr. 1. mgr. 32. gr. laganna. Er þar um að ræða þær greinar laganna sem fjalla

um skipulag almannavarna í héraði, sbr. IV. kafla, þ.m.t. aðgerða- og vettvangsstjórn í héraði, og þær sem fjalla um gerð viðbragðsáætlana, sbr. VI. kafla laganna.

- Ef sveitarfélög hafa samstarf um skyldur sínar skv. lögnum skal skipta kostnaði á milli þeirra samkvæmt íbúatölu, sbr. 2. mgr. 32. gr. laganna, eða öðrum reiknireglum sem samkomulag verður um.